

MISCELLANEA FONTIUM HISTORIAE EUROPAEAE

EMLÉKKÖNYV H. BALÁZS ÉVA TÖRTÉNÉSZPROFESSZOR
80. SZÜLETÉSNAPJÁRA

SZERKESZTETTE
KALMÁR JÁNOS

BUDAPEST 1997
ELTE Bölcsészettudományi Kar

Tandorcs József
Bánfi Florio
1997.

Borselli és Taeggio Margit-legendája Bánfi Florio apparátusával

E forrásközlés kiegészítés a könyvhöz, amelyben *Szent Margit legendái és stigmái* címen egy éve közreadtam apám utolsó kéziratát saját tanulmányommal együtt¹. Akkor nem akartam a közös kötet megjelenését tovább késleltetni azzal, hogy függelékként kiegészítem Girolamo Borselli ott sokat emlegetett 15. század végi kéziratosa Margit-legendájának a kiadásával. Megkönnyítette a lemondást erről az eredeti elképzelésemről, hogy e legenda legérdekesebb részeit apám hosszan idézte Szent Margit állítólagos stigmatizációjáról szóló fejtegetéseiben. De egy kicsit furdalt is a lelkiismeret. Tudtam, hogy vagy nekem vagy másoknak minél hamarabb közkinccsé kellene tennie ezt a fontos 15. századi legendavariáns. Annál is inkább, mert tudtam, hogy van Borselli legendájáról egy majdnem kiadásra kész, jegyzetekkel ellátott átirat Bánfi Florio hagyatékában (Országos Széchényi Könyvtár Kézirattár, Fond 391, feldolgozás alatt): Örülök, hogy egy újabb alkalom most módot adott arra, hogy bepótoljam elmaradt adósságomat.

*

Girolamo Albertucci de Borselli (1432-1497) neves bolognai polgárcsalád sarja. 1457-ben lép be a domonkos rendbe, annak népszerű prédikátora lesz Itália-szeret, 1493-tól ő a bolognai főinkvizítor, 1494-ben részt vesz Ferrarában a rend káptalanguülésén, 1497. november 24-én hal meg². Jelentős történetírói munkásságából csupán két teljes mű maradt ránk, meg egy töredék, a többi elveszett a bolognai San Domenico könyvtárának felszámolásakor³. E kettő közül Bologna történetéről írt krónikája megjelent nyomtatásban⁴, a dominikánus magister generalisokról készített történeti leírás pedig a mai napig kéziratban van: *Cronica magistrorum generalium Ordinis fratrum Praedicatorum*. (Biblioteca Universitaria di Bologna, Cod. Lat. 1999). Ez utóbbi krónikáját, mely a különböző magister generalisok időszakához fűződő események lejegyzésén túl több szent-életet és csodát is belesző elbeszélésébe, Borselli kiegészítette egy külön hagiográfiai függelékkel, amelyben egyebek között a következő szentek és boldogok életírása szerepel: *Beatus Venturinus de Bergamo* (2-14), *Frater Mauritius de Hungaria* (14-16), *Frater Hyacinthus Cracoviensis* (17-22), *Beata Sibillina de Papia* (23-25), *Beata Margarita Ungariae* (31-35), *Beata Helena sanctimonialis* (35-37), *Frater Iacobus de Mevania* (37-40), *Beata Vanna de Urbeveteri* (40-42), *Beata Margarita de Civitate Castelli* (42-44), *Frater Symon de Arminio* (45r), *Frater Nicolaus de Ravenna* (45-48), *Frater Robertus de Neapoli* (49)⁵. Ebből a több érdekessé magyar vonatkozást tartalmazó gyűjteményből származik az alább közölt Margit-legendája. (Remélhe-